

Enheten för kemi, mikrobiologi och toxikologi
Jenny Persson Blom, 010-730 95 31
arbetsmiljoverket@av.se

s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar - promemorian Vaccinationsbevis på serveringsställen och i andra verksamheter, smittskyddsåtgärder i långväga kollektivtrafik och förlängning av begränsnings- och serveringsförfordningarna

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Arbetsmiljöverket har tagit del av förslagen i promemorian och vill ur ett arbetsmiljöperspektiv framföra följande synpunkter.

Arbetsmiljöverket uppskattar att arbetsgivarens ansvar, att genomföra riskbedömningar inför de föreslagna förändringarna och vidta åtgärder i berörda verksamheter, har lyfts fram i promemorian. Likaså att risken för hotfulla eller obehagliga situationer, i samband med kontroll av vaccinationsbevisen, uppmärksammas i promemorian. Arbetsmiljöverket vill dock återigen betona arbetsgivarens ansvar att förebygga dessa risker, liksom stress och ökad arbetsbelastning, för att motverka att arbetstagare drabbas av ohälsa eller skada till följd av sina arbetsuppgifter.

Arbetsmiljöverket ser att förslaget kan innebära negativa konsekvenser för arbetsmiljön och formulerar behov av förtydliganden i följande situationer.

I de fall vaccinationsbevis kan komma att användas som smittskyddsåtgärd på handelsplatser som köpcentrum, varuhus och gallerior behöver det tydliggöras om arbetstagare som arbetar i dessa lokaler behöver uppvisa ett vaccinationsbevis för att ta sig till sin arbetsplats. Behovet av förtydligande gäller även för praktikanter eller personer som tillfälligt utför arbete i dessa lokaler, till exempel hantverkare och servicepersonal. Arbetsmiljöverket ser även att det kan uppstå utmanande situationer på handelsplatser för arbetstagare vid kontroll av legitimation av barn och ungdomar, eftersom det

inte är en självklarhet att dessa kan uppvisa handlingar som verifierar deras ålder.

Arbetsmiljöverket undrar hur smittskyddsåtgärder för mindre butiker, som inte ingår i en handelsplats, ska se ut. Köptrycket och kundtätheten kan öka för dessa verksamheter, om personer som inte vill eller kan uppvisa vaccinationsbevis besöker dessa butiker.

Det behöver förtydligas hur intyget för personer som av medicinska skäl inte kan vaccineras sig ska se ut. I lagtexten till förslaget framgår inte hur detta ska styrkas eller formen för intyget, till exempel om intyget behöver vara skriftligt. Från arbetsmiljösynpunkt är det önskvärt att det kommuniceras till allmänheten att förfalskade vaccinationsbevis eller läkarintyg kan innebära ett brott enligt 14 kap. brottsbalken och att det förtydligas vem som bär straffansvaret.

Arbetsmiljöverket befarar att förslaget att införa vaccinationsbevis för långväga kollektivtrafik kan påverka ovaccinerade arbetstagares möjligheter att resa till och från sin arbetsplats, framförallt i glesbygdskommuner där långa pendlingsavstånd inte är ovanligt. När vaccinationsbevis ska kontrolleras vid långväga resor med buss finns det risk för förseningar och obehagliga situationer om en resenär som saknar giltigt vaccinationsbevis behöver avvisas. Såväl pressat tidschema som obehagliga eller hotfulla situationer kan påverka arbetsmiljön negativt för bussförare och annan personal inom långväga kollektivtrafik. Vid kontroll av vaccinationsbevis kan även bussföraren och annan personal utsättas för smittrisk, eftersom arbetsmomentet innebär en längre tids kontakt med resenären än vid ordinarie biljettkontroll.

I förslaget framkommer att det kan bli aktuellt att kravet på att visa upp ett vaccinationsbevis kan sänkas till 16 år, vid ett försämrat smittläge. I detta sammanhang vill Arbetsmiljöverket påpeka att även studenter och elever omfattas av arbetsmiljölagstiftningen och att en sådan åtgärd kan ha påverkan på arbetsmiljön för elever som inte har vaccinerat sig mot covid-19, till exempel vid studiebesök som ingår som en del av undervisningen. Om vaccinationsbevis även införs för långväga kollektivtrafik kan dessa åtgärder i kombination, begränsa studenters och elevers möjlighet att delta i studieresor, men även möjligheter att resa till och från gymnasieskolor och universitet som ligger längre än 150 km från hemorten. Vårt att uppmärksamma är att personer under 18 år inte har möjlighet att använda egen bil som alternativt färdssätt.

Avslutningsvis vill Arbetsmiljöverket föreslå en dialog med andra berörda myndigheter inför ett eventuellt genomförande av föreslagna smittskyddsåtgärder, till exempel arbetet med tillsynsvägledning.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektör Erna Zelmin. Föredragande har varit handläggare Jenny Persson Blom och Tatjana Weigelt.

Erna Zelmin

Jenny Persson Blom

Tatjana Weigelt